

hebben wij geen ervaring mee. Bevers zijn territoriale dieren, jonge beesten moeten dus op zoek naar een eigen plek. Dat zal misschien ook de reden zijn waarom dit jong zo diep het land is ingetrokken .

We hebben de Zoogdiervereniging gebeld met de vraag of zij nog onderzoek aan het dier wilden doen, maar dat bleek niet het geval. Wel willen ze te zijner tijd de schedel kunnen bekijken, want er komen in Nederland twee soorten bevers voor: de inheemse en de Canadese. De Canadese bever is ooit ingevoerd en gekweekt vanwege de vacht.

Landgoederen en buitenplaatsen op Voorne door Marianne op den Dries

Dit nummer van In de Branding heeft als thema: de landgoederen oftewel buitenplaatsen van Voorne.

Ter inleiding is het goed om beknopt in te gaan op de geschiedenis en het ontstaan van de buitenplaatsen.

Vanaf het einde van de zestiende eeuw investeerden welgestelde stedelingen hun geld in landhuizen en landbezit. Deze buitenplaatsen werden meestal in landschappelijk aantrekkelijke gebieden gebouwd. De gebieden moesten wel goed vanuit de stad bereikbaar zijn en dienden als zomerverblijf om de stank, ziekte en drukte in de stad te ontvluchten.

Om dit bezit rendabel te maken, werd er vaak een boerderij op het landgoed gebouwd, die werd verpacht. Dergelijke boerderijen waren voorzien van een herenkamer, die door de rijke eigenaar met zijn familie werd gebruikt. In de 17e en 18e eeuw werd zo'n boerderij ook wel hofstede genoemd.

De term hofstede is bedoeld als aanduiding van een kasteel of woning van een edelman met omliggende landerijen, ofwel een herenboerderij en/of plattelandsresidentie.

Omdat de eigenaren steeds rijker werden, werd er in het midden en einde van de 17e eeuw naast de boerderij vaak een apart buitenhuis gebouwd. Vanaf het einde van de 17e eeuw ontwikkelde deze trend zich in het bouwen van luxueuze buitenplaatsen met siertuinen. De agrarische oorsprong van de buitenplaats gaat voor het merendeel van de Zuid-Hollandse buitenplaatsen op.

Op Voorne zijn een aantal van deze buitenplaatsen/landgoederen/hofsteden/kastelen te vinden:

- Mildenburg
- 't Reigersnest
- Koosight
- Olaertsduyn
- De Burcht (Jacobaburcht)
- Kranenhout
- Ons genoeg
- Strypemonde
- Carabas
- Esterenburgh
- Stuyvesande
- Oosterhout

Hierna volgt een korte beschrijving van de landgoederen waar informatie over beschikbaar is:

- **Mildenburg en 't Reigersnest - Oostvoorne**

De buitenplaats Mildenburg bestond al in de 16e eeuw. Eind 18e eeuw werd er op het landgoed een bos aangelegd, bestaande uit verschillende soorten bomen. Dit bos had een ingewikkeld lanenpatroon met een zichtlaan van eikenbomen. Deze zichtlaan is ook nu nog herkenbaar in het terrein. Een oud beukenbos vormt de overgang naar een binnenduïnbos.

Gedeeltes van het landgoed werden later verkocht en daarop werden nieuwe landhuizen gebouwd, zoals 't Reigersnest. Rond 1940 werd het landhuis gesloopt en hierna werd het landgoed verkocht aan het Zuid-Hollands Landschap (ZHL). Door het ZHL wordt het nu beheerd als natuurgebied met cultuurhistorische waarde.

Het gebied is bekend en geliefd om zijn stinzenflora en paddenstoelenrijkdom.

- **Koosight - Oostvoorne**

De eerste vermelding van dit landgoed verwijst naar het jaar 1682. Het huis werd door rijke Briellenaren als zomerhuis gebruikt. De naam verwijst naar een voormalige eendenkooi die ten westen van het huis gelegen was.

In de jaren 1949-1950 is het verbouwd tot hotel. Vanaf 1962 wordt het huis weer particulier bewoond.

- **Olaertsduyn - Rockanje**

Dit jacht- en buitenverblijf werd in 1910 ontworpen door J.W. Anrath. De tuinaanleg werd verzorgd door de tuinarchitect L.A. Springer. De paden vormen twee ovalen. In de ruimte hiertussen ligt een parkachtig bos met paden en beekjes. De aanleg wordt door drie lanen doorsneden. De volkshogeschool nam het huis en de tuin in 1949 in gebruik. Er zijn in de loop der jaren nieuwe gebouwen bijgebouwd.

In 1995 werd begonnen met de restauratie van de tuinaanleg. Zichtassen werden opengehaakt, padenstelsels hersteld en 'nieuwe' paden gesloten. De dichtgegroeide vijver werd uitgegraven. Het gebied is rijk aan stinzenplanten.

- **De Burcht (Jacobaburcht) - Oostvoorne**

De Burcht van Oostvoorne is een typisch mottekasteel. Een mottekasteel is een middeleeuws burchtype dat meestal in hout werd opgetrokken. Het hoofdkenmerk was dat het stond op een motte, een kunstmatig aangelegde aarden heuvel. Het kasteel bestond meestal uit een toren en een voorburcht. Tot 1373 was de Burcht in het bezit van het machtige geslacht van Voorne.

De Burcht van Oostvoorne bestaat thans uit een motte met een gracht met daarop nog de fundering en kleine restanten van opgaande muren.

- **Kranenhout - Oostvoorne**

Deze buitenplaats bestond in het begin van de 18e eeuw uit een boerderij met een herenkamer. Eind 18e eeuw werd er een herenhuis gebouwd met uitzicht op de Brielse Catharinakerk. Eind 19e eeuw viel het landgoed uiteen. In 1911 werd het samengevoegd met een naburige boerderij, waarin ook een herenkamer werd ingericht.

- **Strypemonde - Rockanje**

Rond 1920 werd dit landgoed gesticht door Rotterdamse reders. Zij hebben veel zaden en stekjes uit het buitenland laten komen. Deze exoten doen het nog steeds erg goed.

De naam Strypemonde is afkomstig van een kreek, de Strype. Deze kreek monddde uit in de zee. De Strype werd afgedamd om het achterliggende land te beschermen. Delen van het landgoed herinneren hier nog aan, bijvoorbeeld de kreekweiden tussen de Noorddijk en de Sint Pietersdijk. De vijver voor het huis is een restant van een vroegere dijkdoorbraak (een zogenaamd wiel).

Het gebied is met uitzondering van het privéterrein in beheer van Natuurmonumenten (NM) en vrij toegankelijk.

- **Carabas - Rockanje**

Is ontstaan in 1927 op de plaats van Huis te Rooswijck. Het landgoed werd na de Tweede Wereldoorlog uitgebreid. Het landgoed is niet vrij toegankelijk.

- **Esterenburgh - Vierpolders**

Dit is een goed voorbeeld van een landgoed met alleen een hofstede met herenkamer.

De hofstede heeft meerdere eigenaren gehad. In 1931 werd alleen de woning van de monumentale boerderij gespaard bij een brand.

Vanaf 2002 werd de boerderij gerestaureerd.

- **Oosterhout**

Uit circa 1915 dateert het L-vormige eenlaagspand Villa Oosterhout (F.H.G. van Itersonlaan 44)

Bronnen:

- <http://www.zuidhollandslandschap.nl>

- <https://www.ivn.nl/afdeling/voorne-putten-rozenburg>

- Wikipedia

- <http://home.tiscali.nl/~kastelenzuidholland/>

- <http://www.buitenplaatsenin nederland.nl/>

- <http://www.landgoedenbuitenplaats-zh.nl/>

-Zweers H. (1993). Natuurgebieden op Voorne-Putten. Brielle. Stichting Natuur en Landschap Voorne - Putten.